

HASSELT

Aankomst : 15u50

Vertrek : 16u10

Adres : Luikersteenweg

Naar Hasselt gaan we om de Voddenkapel te bezichtigen. De kern van de kapel dateert van 1777 en is uit mergel opgetrokken. Hier kwamen de zieken bidden tot Onze-Lieve-Vrouw ter Koorts. Door kledingstukken achter te laten 'bonden' ze de koorts vast aan...

HASSELT

Hasselt is de hoofdplaats van de Belgische provincie Limburg en telt ongeveer 73.000 inwoners. Hasselt is gelegen aan het Albertkanaal en de Demer, tussen de Kempen en Haspengouw, midden in de Euregio. De stad koos als wervende benaming "Hoofdstad van de Smaak", refererend aan zijn vele horecazaken en winkels.

De oudste nederzetting van Hasselt, die reeds in de prehistorie bewoond was, ontstond rond de 7de eeuw vermoedelijk in de buurt van de Helbeek, een bijriviertje van de Demer, aan de huidige Twee-Torenwijk, en de Sint-Quintinskathedraal. De naam Hasselt zou afgeleid zijn van het Germaanse Hasaluth, hetgeen hazelarenbos betekent. Het was één van de Goede steden van het vroegere graafschap Loon, waarvan de grenzen ongeveer samenvielen met de huidige provincie Limburg.

Hasselt werd voor het eerst vernoemd in 1165 en kreeg kort daarna de felbegeerde Luikse stadsrechten. In 1232 werd deze status bevestigd door graaf Arnold IV. Deze Luikse

stadsrechten hielden in dat de burgers vrijgesteld waren van karweien op het domein van de graaf en zich zo meer op handel en nijverheid konden toeleggen.

In 1236 richtten de augustijnen in Hasselt een klooster op en stichtten er een college. De augustijnenkerk, waar Diederik van Heinsberg werd begraven, is inmiddels verdwenen.

Hoewel de stad Borgloon officieel hoofdplaats was van dit kleine vorstendom zou Hasselt toch uitgroeien tot de belangrijkste stad dankzij de gunstige geografische ligging en dankzij de nabijheid van de grafelijke burcht en de abdij van Herkenrode in Kuringen.

In 1366 werd het graafschap Loon ingelijfd bij het prinsbisdom Luik. Om zijn Loonsgezindheid te bewijzen nam Hasselt het initiatief door in 1424 het Luikse perron op zijn wapen te vervangen door het Loonse gefaasd schild.

Everhard van der Marck en zijn familie waren in een burgeroorlog verwickeld met de Bourgondisch gezinde aanhangers van Lodewijk van Bourbon en Jan van Horne. Hasselt, dat de kant van Luik koos werd door van der Marck ingenomen maar op 14 september 1482 door de Bourgondiërs heroverd.

Als rond 1560 hagenprekers uit Nederland in het prinsbisdom het protestantisme uitdroegen leidde Gerard van Groesbeek het verzet. In 1567 kreeg Hasselt te maken met een Beeldenstorm en samen met Maaseik verklaarde deze stad zich kortstondig onafhankelijk. Gerard wist de orde te herstellen.

De situatie bleef onder het gezag van de prinsbisschop tot bij de aanhechting aan Frankrijk in 1794. Maastricht werd hoofdplaats van het gebied dat toen het Departement van de Nedermaas heette.

Na de nederlaag van Napoleon en de vereniging met Nederland werd de naam 'Limburg' gekozen. Ook toen België onafhankelijk werd bleef deze naam behouden en werd 'Loon' vergeten.

Na de onafhankelijkheid, in 1831, vond er tijdens de Tiendaagse veldtocht een confrontatie plaats met Nederlandse troepen in de Slag om Hasselt.

In 1839 werd Hasselt definitieve hoofdplaats van de Belgische provincie Limburg. In 1830 was Hasselt al 'interim-hoofdstad' van Limburg geworden omdat men hoopte Maastricht nog te kunnen annexeren opdat deze stad als hoofdstad zou dienen.

Na 1840 vond de nieuwe provinciehoofdplaats aansluiting op de internationale waterwegen en op het spoorweganet. De eerste spoorlijn naar Hasselt werd in 1847 ingehuldigd. In 1856 werd een eerste degelijk stationscomplex opgetrokken tussen de huidige Meiliedstraat en de Luikersteenweg.

De middeleeuwse stadsmuren waren in de 17de eeuw onder oorlogsgeweld gedeeltelijk afgebroken en in 1705 volledig vervangen door een aarden omwalling. Die werd afgebroken en in haar plaats begon in 1849 de aanleg van een moderne ringlaan, de boulevard, naar een ontwerp van de Brusselse architect Spaak. Onder het bewind van burgemeester Bamps (1833-1836 en 1842-1864) werden langs die ringlaan talrijke openbare gebouwen opgetrokken: in 1847 de feestzaal Casino, in 1852 het slachthuis dat later opging in het stedelijke hospitaal (1868-1871), de gevangenis in 1857, nieuwe vleugels voor het Koninklijk Atheneum in 1865, een nieuwe gemeenteschool in 1874, de rijkswachtkazerne in 1878 en het Sint-Jozefscollege in 1881. Ook het uitzicht van de binnenstad werd sterk hertekend met de komst van nieuwe gebouwen als de dekenij, het gerechtsgebouw (verwoest in WO I) en het provinciegebouw. In de laatste jaren van de 19de eeuw zag Hasselt nog de oprichting van het gebouw van de provincieraad en het postgebouw. De architectenfamilie Jaminé had gedurende drie generaties van vader op zoon grote invloed op deze evolutie: Lambert (1800-1871) was provinciale bouwmeester, Herman (1826-1885) volgde hem op en is de ontwerper van het gerechtsgebouw en het hospitaal, Leo (1858-1921) werd eveneens provinciaal architect en ontwierp het Sint-Jozefscollege.

Merkwaardige architectuur die in de eerste helft van de 20ste eeuw tot stand kwam situeert zich in de buitenwijken en langs de uitvalswegen. Opvallend voor de buurt van de Luikersteenweg is het traditionele neoclassicistische en eclectische karakter. De stationsbuurt en dan vooral de steenweg naar Diest koos voor vernieuwende 20ste eeuwse architectuur: art nouveau, moderne en nieuwe zakelijkheid. De nieuwe teneur wordt vanaf 1908 aangereikt door het Huis Van Straelen in art nouveaustijl. Wat verderop aan de Koningin Astridlaan bouwt architect Huib Hoste een modernistische woning. In de onmiddellijke omgeving staat uit de periode van het interbellum een complex van twee woonhuizen met magazijn van architect A. Baar, alsook een woning van architect Léon Stynen. Wat verderop aan de Kuringersteenweg staat Huize De Brem (1934) van architect S. Brauns, een woning in nieuwe zakelijkheidsstijl.

De fundamenten van Hasselts bekende jeneverindustrie werden in de achttiende eeuw gelegd. Deze kwam in de negentiende eeuw tot haar grootste bloei. De verdere aanleg van het Albertkanaal (1930-1939) in de richting van Luik zorgde voor nieuwe industriële impulsen.

Waar nu (sinds 1979) de provinciale bibliotheek staat (hoek Badderijstraat en Martelarenlaan), stond vroeger de internationaal bekende Hasseltse keramiekfabriek. Deze 'Manufacture de Céramiques Décoratives de Hasselt' produceerde tussen 1895 en 1954 vooral siervoorwerpen en bouwaardewerk, zoals geglazuurde baksteen en wandtegels.

In de gebouwen van deze keramiekfabriek begonnen in 1955 voorlopig de activiteiten van wat de grootste vestiging van Philips buiten Eindhoven zou worden. De fabriek werd gevestigd aan de Kempischesteenweg. In 1970 werkten er ruim 5000 personeelsleden. Philips Hasselt zou wereldberoemd worden door de uitvinding van de Compact cassette en de bijbehorende cassetterecorder in 1963 en de ontwikkeling en eerste productie van de compact discspeler in 1983. De fabriek beëindigde haar activiteiten in 2003. Zij was van grote betekenis voor de ontwikkeling en productie van platenspelers spoelen- en cassetterecorders en cd-spelers. Door het merklijk vergroten van de koopkracht in Hasselt en omgeving lag zij aan de basis van de uitgroei van Hasselt tot derde handelsstad van Vlaanderen.

Charles Dusart, naar wie het Kolonel Dusartplein is genoemd, was de eerste Belgische hogere officier die sneuvelde tijdens de Eerste Wereldoorlog.